

Technical University of Denmark

Ny spændende fiskeart i Viborg Søerne

Skov, Christian

Published in:
Smelten

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Skov, C. (2010). Ny spændende fiskeart i Viborg Søerne. Smelten, (2), 11-14.

DTU Library

Technical Information Center of Denmark

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Viborg Fiskeriforening

Nr. 2

12. årgang

2010

Smelten er Viborg Fiskeriforenings blad, der udkommer to gange årligt.

Foreningens hjemmeside
www@vibfisk.dk

Ansvarshavende redaktører:
Lars Ørbæk og Lars Guldager

Bladet udkommer i 450
eksemplarer, og er trykt hos

Indhold:

- 2 Siden sidst
- 3 Fiskekonkurrencen
- 4 Dengang i 80'erne
- 6 Fokus på søerne
- 8 Isfiskeri efter knuder
- 10 Ny fisk i Viborg
- 14 Medlemsportrættet
- 16 Generalforsamling

Forsiden:

Fremtidens lystfiskere.
Foto: Lars Guldager

Siden sidst - og fremover

Ny båd i Nørre Sø på plads nr. 39 ved bådpladsen Sct. Kjeldsgade 23.

Ny båd i Hald Sø. I løbet af foråret regner vi med at lægge endnu en båd i Hald Sø, følg med på hjemmesiden.

Ny redaktion. Redaktionen af "Smelten" forestås i fremtiden af Lars Guldager og Lars Ørbæk. Bemærk at der står redaktionen. Vi vil ikke selv skrive indholdet i bladet, så alle medlemmer opfordres til at indsende bidrag. Det kan være beretninger om fisketure, omtale af grej, gode fangster, fortællinger fra "gamle dage" og meget andet der har med fiskeriet at gøre. Gerne med billeder. Indsendes til en af de to Lars'er, se adresse på side 12.

Ny formand. Vores formand igennem rigtig mange år, har meddelt at han ikke genopstiller til formandsposten, så på den kommende generalforsamling skal der vælges en ny.

Ny artikelserie. Fra dette nummer vil man i "Smelten" kunne finde en artikel "Medlemsportræt" Vi vil gerne præsentere et medlem af foreningen, og hans eller hendes grunde til medlemskabet. Vi udvælger tilfældigt fra medlemslisten, så det kan være det bliver dig næste gang.

Ny ide om juniorsamarbejde mellem Sportsfiskerforeningen og os jf. forsidebilledet. I den forbindelse søges arbejdskraft. Har du lyst til at være med til at lære den næste generation om verdens bedste hobby, så kom frit frem. Henvendelse til bestyrelsen. For en ordens skyld gør vi opmærksom på at børneattest vil blive indhentet.

Ny gang i den, i Forum på hjemmesiden. Uanset diskussionen på Forum lige nu, er det et faktum at der er fanget store gedder på Hald Sø i dette efterår.

Resultater fra Fiskekonkurrencen i juni

Trods hård kuling og regnbyger deltog 25 i konkurrencen på Viborg søerne, og måske var det vejret der gjorde, at der blev fanget så forholdsvis mange fisk. Mange af deltagerne havde dog besvær med at styre bådene i den kraftige vind, og derfor blev de i læsiden - nogle opgav helt og tog hjem.

Der blev i alt indbragt 10 sandart, 8 gedder, 1 aborre og 6 ål til vejning – en del mindre fisk var genudsat.

Følgende blev præmieret:

Sandart: 1. 3,93 kg – Michael Abrahamsen 2. 3,75 kg - Rasmus Krejsager 3. 2,84 kg - Claus Guldbrandsen 4. 2,75 kg - Jesper Abrahamsen
Gedde: 1. 4,35 kg - Jesper Abrahamsen 2. 3,95 kg - Claus Guldbrandsen 3. 3,32 kg - Rasmus Krejsager 4. 3,06 kg - Erik Johannesen
Aborre: 1. 0,06 kg - Mikkel Kalhave
Åal: 1. 0,74 kg - Jess Mikkelsen 2. 0,58 kg - Erik Johannesen 3. 0,56 kg - Michael Abrahamsen 4. 0,34 kg - Felix Olsen
Børnepræmier til: Kasper Abrahamsen, Felix Olsen, Mikkel og Peter Kalhave.

Dengang i 80'erne

Af Erik Johannesen

Min fiskemakker "Kylling" og jeg, havde som sædvanlig pakket alt for meget i vores lille 13 fods jolle, det var jo fiskekonkurrence, så grej skulle vi i hvert fald ikke gå ned på. Den gang startede konkurrencen først ved 4-5 tiden om morgenen, så man burde være frisk til 6 timers fiskeri, men sådan forholdt det sig bare slet ikke. Var konkurrencen dog bare startet om aftenen som nu, havde vi jo ikke haft muligheden, for lige at "kigge" lidt på Viborgs natteliv. Som sædvanlig nåede vi ikke i seng, inden vi skulle ud og fiske. Denne gang var vi dog ikke helt så ramte, belært af forrige konkurrence, hvor det stod ned i stænger. Vi fik aldrig en agnfisk i vandet, men på trods af det, havde vi alligevel to brækkede fiskestænger med hjem.

Volvo Penta motoren ville ikke starte, som sædvanlig, så vi roede ud til pladsen ved Randersbroen, hvor vi ofte havde haft held med sandarterne. Det var en rigtig dejlig, stille og solrig morgen - meget stille, der skete ikke en skid, så vi lå og halvblundede i bunden af båden, da en regnbueørred pludselig kommer flyvende ind i båden, og laver et

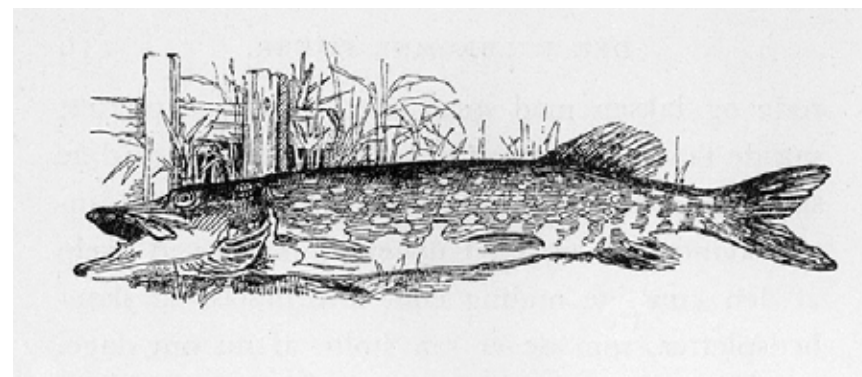
forfærdelig spektakel. Ørreden er dog en undermåler og bliver hurtig genudsat, men når vi nu alligevel er vågne, bestemmer vi os for at døge lidt, og ror stille forbi bådelaugets, med kurs mod roklubben. Kylling, som ikke kan tåle at se en bro, uden at få vand i øjnene, beor-

drer skibet ind til roklubbens flydebro, så han kan træde af. Når han nu er væk, benytter jeg lige lejligheden til at prøve hans nye UL helaktionsstang, monteret med en 2. grams spinner. Jeg vidste godt, at der stod store aborrer under broen, som var pokkers vanskelige at fange. Jeg sprang op på broen, placerede spinneren langs kanten, og i næsten samme sekund sad den fast. Øv, jeg gik hen for at få spinneren fri, da den tungt og langsomt forsvandt ind under broen, og efterlod stangen i en overspændt bue ned i vandet. Kæmpe Gedde råbte jeg. Kylling, som nu har fået øje på sin stang, kommer løbende med gylpen åben og halv våde bukser - MIN STANG - han er mere bekymret for sin nye stang end at få dette monster på land. Han får dog hentet ABU fangstnettet, der med et forvandles til akvarienet størrelse, ved siden af denne gedde. Tredje gang den kommer til syne, foreslår jeg ham at ta' den med et gællegreb, hvilket han dog kategorisk afviser. Det kunne godt ha' været her han fik sit kælenavn, men det var det dog ikke.

Gedden rystede på hovedet og den lille spinner kom susende forbi øret. Stille og roligt forsvandt fisken ud mod dybet, og efterlod mig med skælvende ben, der fik flydebroen til at udsende trykbølger.

Har I fanget noget? Det første spørgsmål man får stukket i hovedet, på bådelaugets plads. Benene ryster stadig, og lige meget hvordan man får det forklaret, er der nok alligevel ingen der helt forstår, hvor stor den gedde var. Og som jeg husker den i dag, er den bestemt ikke blevet mindre.

Fokus på Viborg søerne

Af Jørn Kristensen

I en hel række stort opsatte ledere og journalistiske artikler har Viborg Stifts Folkeblad i efteråret sat fokus på Viborg søerne. et par af overskrifterne har været: "Plan for rent vand i søerne" og "Lugten af råddenskab". Derudover har der været en række læserbreve om emnet, bl.a. fra Viborg Fiskeriforening. Der kan læses meget mere på hhv. Folkebladets hjemmeside og på foreningens.

Kommer der endelig en plan?

Viborg Fiskeriforening hilser selvfølgelig med glæde, at der nu endelig bliver sat fokus på søernes tilstand. Det var bl.a. den stigende og dengang meget synlige forurening af søerne, der i 1913 fik en række lystfiskere til at stifte Viborg Fiskeriforening. Det førte bl.a. til at foreningen nu i næsten 100 år overfor skiftende byråd, har gjort opmærksom på problemerne – desværre altid uden større forståelse, men lad os håbe, at der nu endelig sker noget.

Foreningen har indenfor de seneste 4 år flere gange, både gennem avisen og ved direkte skriftlige henvendelser til byrådet efterlyst en handlingsplan for søernes fremtid, men desværre hidtil uden reaktion fra byrådet. Derfor håber vi, at avisens artikler m.m. nu kan råbe politikerne op, og noget tyder på, at det nu endelig er lykkedes.

I hvert fald har formændene for hhv. Teknisk udvalg og Miljøudvalget i avisen tilkendegivet, at de vil se alvorligt på sagen og søge at finde penge til også få gjort noget ved problemerne.

Hvad gemmer søen

En af avisens artikler handlede om en tur med undervandskamera og dykkerudstyr i Nørresø. Her fandt journalisten indenfor et begrænset område foruden en masse sort slam også et større udvalg af kasseret køkkengrej, gryder, flasker, en foodprocessor, en tagplade og flere andre ting, som bestemt ikke hører hjemme på søbunden. Det er nu nok kun et meget lille udvalg af, hvad søen rent faktisk indeholder af den slags. En tidligere erhvervsfisker kan berette om mange andre ting, lige fra bilbatterier til påhængsmotorer, cykler og skrællede knallerter.

Den usynlige forurening

Det er dog ikke den slags forurening, der gør søerne mest skade, den usynlige forurening i form af næringsstoffer fra landbrugsarealer og overløb fra byens kloak- og regnvandssystem er langt værre, og det er her, der bør sættes ind, hvis vandkvaliteten skal forbedres. En anden stor forureningskilde er de mange tons bundmaterialer, som ligger i begge søer, og bl.a. indeholder store mængder næringsstoffer, der under iltfrie forhold ved bunden, frigives, som ekstra næring til algerne. Det er den proces det nye iltanlæg gerne skulle være med til at reducere.

I Sønder sø er der yderligere et problem i form af resterne fra tidligere tiders udledning af urensset spildevand, som bl.a. indeholdt en række tungmetaller, f.eks. kviksølv fra hospitalerne. Tidligere undersøgelser har vist, at de store ål – ca. 1 kg og derover – kan risikere at indeholde så meget kviksølv, at spisning af dem i større mængde, kan være skadelig, specielt for gravide og småbørn. Men hvor mange fanger og spiser den størrelse ål i større mængder?

I en rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr.794-2010 konkluderes det, at kviksølvindholdet i fisk og fiskepisende dyr fra visse vandområder kan være for højt ift. EU's fødevarerkrav, men generelt er der ingen risiko ved at spise fisk fra hverken salt- eller ferskvand.

På isfiskeri efter knude

Af Lars Ørbæk

Vinteren 1978-79 var isvinter. Med det sædvanlige trafikkaos til følge, men også med låg på søerne rundt i landet, I radioen var der om lørdagen et friluftsprogram, der også handlede om fiskeri, og i dette program fortaltes om hvordan der tidligere havde været et målrettet isfiskeri efter ferskvandskvabben eller knuden, og at dette tilsyneladende ikke blev praktiseret mere. Samtidig opfordrede radioværten til at tage ud og fange knuder, og fortælle ham det hvis det lykkedes.

Vi var tre lystfiskere, boende i Viborgs omegn, der fik blod på tanden. Hvorfor ikke prøve?

Vi besluttede at vi ville på knudefiskeri. Første opgave var at finde ud af hvor kræene var. Et opslag i Dansk Sportsfisker Leksikon kunne fortælle at der i Hald Sø var taget knuder op til 7-8 kg, så selvfølgelig måtte vi se nærmere på denne. Hald Sø er stor, og bare dappe der ud af, uden mål og med havde vi ikke lyst til.

Vi spurgte os for i forskellige grejbutikker, men blev ikke synderligt kloge af det. Der var dog en der foreslog at vi spurgte erhvervsfiskeren på søen, han kunne jo vide noget.

Vi opsøgte ham, han var vist lidt overrasket over vores besøg, men bød villigt inden for, og så mænd også på en kop kaffe.

Jo, han havde fanget knuder, men ikke målrettet, nærmest som bifangst. Men hvis vi ville målrettet efter knuder mente han nok at aften/nat var det bedste tidspunkt og så på banker med hård bund. På kortet anviste han hvor han mente det var værd at forsøge.

Med hensyn til agn fik vi gode oplysninger i svensk litteratur. Et ikke for lille skeblink, med en 5 - 8 cm kæde af springringe med en trekrog agnet med en aborrefilet skulle være livsfarlig for knuder.

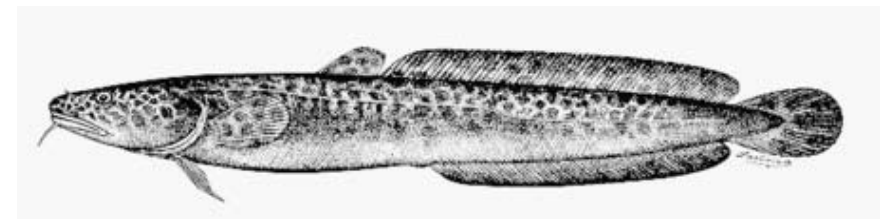
Vi begyndte at samle grejet sammen. Små pirkestænger og Bergmanpirke, og skeblink udstyret som ovenfor beskrevet. Planen var at begynde med aborre fiskeriet, for på denne måde at skaffe agn til aftenens fiskeri efter knuderne.

Så kom der noget i vejen. Vi fik oplyst at færdsel på isen var forbudt. Politiet havde været efter nogen der ude, og der var vist nok faldet bøder. Gode råd var dyre. Vi ringede til en af vores venner, en nu afdød skribent og fotograf på fiskeområdet, og han lovede at forsøge at hjælpe os, og allerede dagen efter var det tilladt at færdes på isen. Han havde ringet til turistkontoret og fortalt at han arbejdede på nogle artikler om fiskeri på Viborg egnen og derfor gerne ville fotografere is fiskeri på Hald Sø.

Vi kom af sted. Gik ud på isen til et sted mellem ruinen og inderøen. Det var bitterligt koldt, og på trods af både masser af tøj og kælke til at stå/sidde på var vi svært glade for termokanderne. Vi fik boret huller, og der gik ikke lang tid før det første aborrer var på isen. Ikke store, men store nok til formålet.

Da mørket faldt på fortsatte vi ind mod østkysten, hvor vi havde fået udpeget en bank, vi ville forsøge os på. Der blev boret huller, og blink og aborrefilet blev sænket i dybet. Lidt forsigtig nøkken med den korte stang, og kort tid efter sad den første knude på krogen. I løbet af aftenen fik vi alle fisk på isen. Ikke kæmper på 7 - 8 kg, men pæne fisk i omegnen af 3 kg. Jeg husker ikke længere hvor stor min største var, men den blev anmeldt til ABU og indbragte en sølvnål.

I skrivende stund ser det ud til at vi i år også kunne få låg på søerne, så hvorfor ikke prøve isfiskeri efter knude.

Lidt biologi: Knuden er den eneste af torskefiskene der lever i ferskvand. Hovedet ligner en torsk, med skægtråd og det hele, kroppen er noget mere langstrakt - og så smager den i øvrigt fortræffeligt.

Ny spændende fiskeart i Viborg Søerne

Af Christian Skov, DTU Aqua

En rimte dukkede op da DTU Aqua i september mærkede fisk

Den 28. september blev der i forbindelse med mærkning af fisk fanget en rimte på godt 25 cm i Viborg Søndersø. Så vidt DTU Aqua er orienteret er det første gang denne art er fundet i Viborg Søerne. Rimten er formodentlig vandret op fra Gudenåens hovedløb hvor den gennem de senere år er blevet registreret mere og mere hyppigt.

Rimte

Skalle

Rimten er en fisk i karpfamilien. Den kan i udseende minde om skalle og især om strømskallen. Hos rimten er skællene dog mindre end hos skallen og strømskallen. Derfor finder man op mellem 55 og 61 skæl langs sidelinjen. Bugen er hvid, ryggen grågrøn og siderne sølvfarvede med et gråligt skær eller hos ældre individer et ofte bronzefarvedeskær. Hvor skallens øjne normalt er orange er øjnene hos rimten gullige og hvidlige med mørk punktering. Bryst-, gat- og bugfinner er normalt svagt røde, rygfinnen grønlig og halefinnen er grønlig eller grårød.

Rovfisk og den største af vore skaller.

Rimten er nært beslægtet med strømskallen og den største af vores skallearter. I Danmark mener man at den kan blive op til 60-70 cm og 4-5 kg. Under helt særlige forhold skal den endda kunne blive ca. 100 cm og 8-9 kg. I Danmark bliver rimten næppe meget over 4 kg. De største individer kan være rovfisk og leve af småskaller, men for mindre individer består føden hovedsagelig af insekter og andre smådyr. Skal man have en rimte på krogen er flådfiskeri med et stykke brød på krogen en mulighed. Læs mere om fiskeri efter rimter på en fin hjemmeside (www.rimte.dk) hvor også meget af rimtebiologien i denne artikel er hentet fra.

Rimten er glad for strømmende og klart vand

Rimten er ikke helt almindelig men dog kendt fra en række lokaliteter i Danmark især på Sjælland og Fyn. I Jylland findes rimten udover Gudenåen også i Vidåen i Sønderjylland. Rimten er en stimefisk, der langt de fleste steder lever som vandrefisk i brakvand og vandløb. Når den findes i søer trives den bedst i rent og klart vand, noget som Viborg søerne kun sjældent kan prale af. Det er derfor tvivlsomt om der på sigt vil etablere sig en betydelig rimte-bestand i Viborg søerne, men muligheden findes idet der trods alt er eksempler på at den kan klare sig i mere uklare søer. I søer vil de mindre individer om sommeren oftest opholde sig på lavt vand langs bredden i, mens de ældre opholder sig på lidt dybere vand.

Rimten og 703 andre fisk blev mærket

Selvom det er usikkert om rimten slår an i Viborg Søerne så har vi nu styr på om den fangede rimte bliver i søerne eller vandrer ud igen. Rimten blev nemlig sammen med 703 andre fisk mærket med en lille elektronisk chip, og specielle lyttestationer ved indløbet til Nørresø og afløbet fra Sønder sø registrerer hvis de mærkede fisk vandrer ud af søerne. Mærkningen af fiskene skete som led i den igangværende undersøgelse af fiskevandring ind og ud af Viborg Søerne. Siden 2008 er der årligt mærket skaller, brasen, aborrer, sandart, gedder og rudskaller og mærkningen fortsætter de kommende år. Jeg har tidligere skrevet om mærkningen i jeres medlemsblad (Smelten nr 2 2008) og her kan man læse mere om undersøgelsen.

Hvis du fanger en mærket fisk

De mærkede fisk der nu svømmer rundt i Viborg Søerne har chippen/mærket placeret i bughulen. Selve mærket ligner en glas ampul, er 23 mm langt og vejer mindre end et gram og opdager du et mærke i en fisk du fanger, er DTU-Aqua meget interesseret i at få det igen, og helst med oplysninger om art, størrelse, fangststed og fangst tidspunkt.

Mærket ser således ud.:

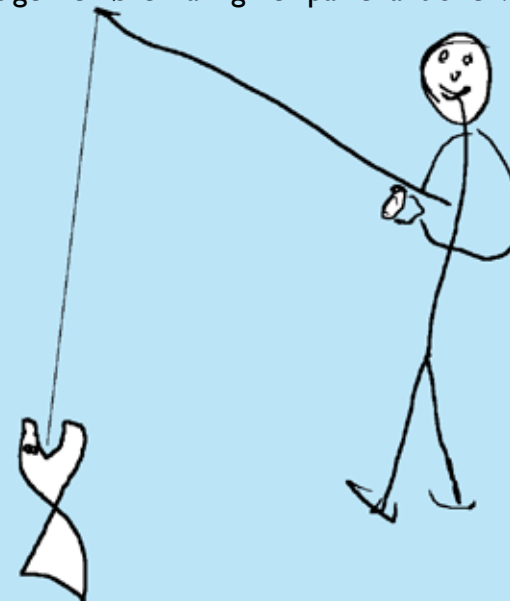
Henvendelser til redaktionen med indlæg og andet modtages gerne:

Lars Ørbæk, Sønder Allé 14, 8800 Viborg - tlf.: 51 37 17 20
email: larsrbk@gmail.com

Lars Guldager, Klostermarken 6, 8800 Viborg - tlf.: 86 67 10 22
email: lars.guldager@gmail.com

Tegner søges

Vi har hårdt brug for en person, der er lidt bedre til at illustrere, end vi er, så er det dig - eller kender du een, vil vi meget gerne høre fra dig her på redaktionen.

v. Ole Menander
Jernbanegade 9

tlf.: 86 61 30 48

mobil.: 28 40 68 31

e-mail: salg@grejkaelderen.dk

"Vi har grejet til din fisketur"

Medlemsportræt

Af Lars Ørbæk

Vi har besøgt vores medlem Henrik Møller. Henrik bor med sin kone og tre børn i Birgittelyst og er således tæt på Hald Sø. Han har været medlem af Viborg Fiskeriforening i 4 år, og meldte sig ind, først og fremmest for at få adgang til at fiske i Hald Sø. Efter at have lejet båd på Niels Bugges Kro, anbefalede venner ham at melde sig ind i foreningen. Han undersøgte på nettet hvem vi var, og kunne godt se fordelene.

Henrik kommer oprindeligt fra Ålborg, men har boet i Viborg området i 17 år. Han begyndte at fiske allerede som dreng; 5-6 år gammel var han med sin far på søen efter gedder. Han var omkring 6 år gammel da han fik sin første fiskestang, og reviret var bl.a. Aalborg Havn, hvor han og de andre drenge kunne fange fladfisk, ulk, og i sæsonen sild og hornfisk.

Da han blev lidt ældre kom han via den kommunale ungdomsskole tættere på fiskeriet med fluebinding og stangbygning. Han fisker stadig med den fluestang han byggede på ungdomsskolen.

Som voksen blev også å fiskeriet efter havørred interessant og han fisker af og til i Lindenberg Å og Simsted Å.

Hald Sø er dog det primære fiskevand og de fleste fisketure er sammen med et eller flere af børnene, som også holder af at fiske. På Hald Sø har de fanget gedder omkring de 5 kg, aborrer og en enkelt ørred

er det også blevet til. Sønnen Jeppe har taget en flot brasen på godt 5 kg. Den huggede på et blink slæbt efter langsomt roet båd. Henriks egen rekord er en gedde på 10 kg, dog ikke fra Hald Sø, men fra Navn Sø i Himmerland, og det ligger nogen år tilbage. Når man sidder og taler med Henrik er det helt tydeligt at samværet med børnene er en vigtig del af en fisketur. Således fortæller han om en dag i sommerferien, hvor de stod tidligt op og tog til en "put and take" sø i nærheden af deres sommerhus. Allerede efter kort tid fik datteren Line en stor regnbueørred. Henrik selv fik ikke fisket så meget, da han til stadighed måtte assistere børnenes gøremål. Da der var omkring en halv times fisketid

tilbage, ville han dog til at prøve selv, og i løbet af 10 kast kom 5 fisk på land. En rigtig god fisketur som børnene var meget begejstrede for. Familien holder gerne ferie i ind- og udland, og fiskestængerne er altid med. En til

hver, så alle fem kan være i gang samtidig. Og så er det lige meget om det er en højt beliggende, kold, fjeldsø i Norge eller kysten på Bornholm.

Til sidst spørger jeg ham om der er noget han synes, der burde være anderledes, eller om der er noget han savner i Viborg Fiskeriforening. Svaret er et klart nej, men han glæder sig til at der kommer yderligere en båd i Hald Sø, og håber den kommer til at ligge ved Skytteholmen, "så kan vi nemlig gå derover". I øvrigt fremhæver han vores hjemmeside som han synes er rigtig velfungerende, lige som bookingsystemet af bådene.

Indkaldelse til ordinær generalforsamling

*onsdag d. 2. februar 2009 - kl. 19.30 på Søndermølle.
Indgang fra p-pladsen*

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af protokolfører
3. Formanden aflægger beretning
4. Regnskab
5. Indkomne forslag (indsendes senest 3 dage før)
6. Kontingentfastsættelse
7. Valg af formand - på valg er Jørn Kristensen
8. Valg af 2 bestyrelsesmedlemmer -
på valg er: Claus Guldbrandsen og Jess Mikkelsen
9. Valg af 2 bestyrelsessuppleanter - på valg er:
Bent Vistisen og Bjarne Friis
10. Valg af revisorer - på valg er: Jürgen Nowak
11. Valg af revisorsuppleant - på valg er: Lise Greve
12. Eventuelt